

27.10.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**27 Ekim 2022
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

27 Ekim 2022 Perşembe

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUN

7419 Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

TBMM KARARLARI

1345 Bartın’ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna Üye Seçimine Dair Karar

1346 Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tespit Edilmek Üzere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Birleşmiş Milletlerin Mali ve Orta Afrika Cumhuriyeti’nde İcra Ettiği Harekât ve Misyonlar Kapsamında Yurt Dışına Gönderilmesi ve Cumhurbaşkanınca Verilecek İzin ve Belirlenecek Esaslar Çerçevesinde Bu Kuvvetlerin Kullanılması İçin Verilen İznin Süresinin Anayasa’nın 92’nci Maddesi Uyarınca 31/10/2022 Tarihinden İtibaren Bir Yıl Uzatılmasına Dair Karar

1347 Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Eşref FAKİBABA’nın Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliğinin Düşmesine İlişkin Karar

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Bazı Mal ve Hizmetlerden Ücretsiz veya İndirimli Olarak Faydalanacakların Tespitine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 6296)

— 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 14 üncü Maddesinin Dördüncü Fıkrasında Yer Alan İstisnanın, Kurumların 30/9/2022 Tarihli Bilançolarında Yer Alan Yabancı Paralar İtibarıyla da Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 6297)

YÖNETMELİKLER

— At Yarışları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Antalya Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği

— Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

GENELGE

— Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi ile İlgili 2022/17 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 14/9/2022 Tarihli ve 2018/9314 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 21/9/2022 Tarihli ve 2019/2236 Başvuru Numaralı Kararı

Dünya tahıl sektörünün geleceği Türk-Rus Ortak Tahıl Zirvesi'nde belirlenecek

Dünyanın önde gelen değirmen imalatçılarını 130 milyon tonluk tahıl rekoltesine sahip Rus üreticilerle buluşturacak olan İDMA Rusya, 'Tahıl, Bakliyat ve Yem Zirvesi'ne ev sahipliği yapacak. 30 Kasım-2 Aralık tarihlerinde düzenlenecek zirvede, yeni dönemin tahıl, bakliyat, yem politikaları ve stratejileri değerlendirilecek.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre karabuğday, arpa, yulaf üretiminde birinci, buğday ve çavdar üretiminde ise dünya üçüncüsü olan 130 milyon tonluk tahıl rekoltesiyle dünyanın en önemli ilk 5 üretici ülkesi arasında yer alan Rusya, Türk un, yem, tahıl işleme makinaları ve değirmencilik sektörüyle İDMA Rusya'da buluşacak. Sektörün dünyadaki en büyük fuarı olan İDMA, yerli un, yem, tahıl işleme makinaları ve değirmen üreticilerinden oluşan 200'ün üzerinde markayı, dünyanın tahıl deposu Rusya'da 5 binden fazla profesyonelle buluşturacak.

Rusya Un ve Hububat İşletmeleri Birliği, Rusya Tahıl Birliği, Ulusal Yem Birliği, Bileşik Besleyiciler Birliği gibi Rusya'nın önemli tahıl ve yem birliklerinin desteğini arkasına alan fuar; TABADER, Rusya Uluslararası Endüstri Akademisi ve Rusya Un ve Yem İşletmecileri Birliği'nin birlikte düzenleyeceği Türkiye-Rusya Tahıl, Bakliyat ve Yem Zirvesi'ne de ev sahipliği yapacak. Rusya'nın yeni dönemde tahıl, bakliyat, yem politikaları ve stratejileri, Karadeniz lojistiği ve tahıl koridoru, Rusya – Ukrayna sorununun gıda politikasına ve ekonomisine etkisi gibi başlıkların masaya yatıracağı Tahıl, Bakliyat ve Yem Zirvesi'nde; TABADER Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Mustafa Bayram, Uluslararası Endüstri Akademisi Başkanı V. A. Butkovsky ve Rusya Un ve Yem İşletmecileri Birliği Başkanı Igor Sviridenko gibi sektörün önemli isimleri görüşlerini paylaşacak.

30 Kasım-2 Aralık 2022 tarihleri arasında Moskova'da gerçekleşecek İDMA Rusya, yeni tesis kuracak yatırımcıları, mevcut tesislerinin kapasitelerini büyötmek isteyen üreticileri bir araya getirirken, ev sahipliğı yapacağı Tahıl, Bakliyat ve Yem Zirvesi'yle dünya gıda sektöründe gündemi belirleyecek.

Üretici ile ekipman imalatçıları bir araya geliyor

Türk un, yem, tahıl işleme makinaları ve değirmencilik sektörünün, dünyanın en önemli tedarikçileri arasında yer aldığını belirten İDMA fuarlarının organizatörü HAGE Grup Yönetim Kurulu Başkanı Muhammet Ali Kalkan, "İDMA Rusya, dünyanın en büyük tahıl üreticileriyle bu ürünleri mamule dönüştüren üretim ekipmanlarını bir araya getirirken aynı zamanda önemli konuların değerlendirileceğı Tahıl, Bakliyat ve Yem Zirvesi'ne de ev sahipliğı yapacak. Türkiye'den ve Rusya'da önemli STK örgütlerinin, akademisyenlerin ve kanaat önderlerinin katılımıyla gerçekleşecek zirvede değerlendirilecek konular tüm dünyanın ilgisini İDMA Rusya'ya toplayacak. Sektöründe dünyanın en büyük fuarlarını organize eden İDMA, İDMA Rusya ile sektöre yön vermeye, gelecek perspektiflerini oluşturmaya ve yeni hedefler belirlemeye devam edecek." dedi.

Bölgenin önemli tahıl merkezi olması sebebiyle yerli un, yem, tahıl işleme makinaları ve değirmen üreticileri için İDMA Rusya'nın önemini altını çizen Kalkan, şunları kaydetti: "Şu anda dünyada un üretimi yapılan her iki fabrikanın bir tanesinde Türk üreticilerin imzası var. Bu sebeple hali hazırda yerli firmalarımız bilinirlik, güvenilirlik, çeşitlilik ve kalite konularında önemli kazanımlara sahip. Artan gıda ihtiyaçları ve savunmacı gıda politikaları nedeniyle ölkeler, tahıl, yem, bakliyat gibi stratejik mamulleri kendi toprakları üzerinde işlemek istiyor. Özellikle dünyanın tahıl deposu ölkeleri arasında yer alan Rusya'nın bu konuda önemli adımlar attığını görüyoruz. Bu büyük pazarda yeni tesisler kurmayı planlayan üreticileri ve hali hazırda üretim yapan ancak tesislerinin makine parkurlarının güncellenmesine ihtiyaç duyan üreticileri, Rusya'nın en etkili sivil toplum kuruluşları ve birlikleriyle kurduğumuz temaslar sayesinde İDMA Rusya'da ağırlayacağız. Dünyanın en önemli üreticileri arasında yer alan yerli değirmen, makine, silo üreticilerini 30 Kasım-2 Aralık 2022 tarihlerinde Moskova Crocus Fuar Merkezi'nde 5 binden fazla profesyonel ile buluşturacağız."

Kalkan, İDMA fuarlarının yerli un, yem, tahıl işleme makinaları ve değirmen üreticilerine yeni pazarlar ve ihracat kapıları açmaya devam edeceğini aktardı.

Boğaz da trafik: Koridor düşüşü engelledi

Denetim yoğunluğu nedeniyle Tahıl Koridoru kapsamında Türkiye sularında bekleyen gemi sayısı 200'ü aştı. Bu durum Akdeniz ve Karadeniz'de çalışan koster gemilerinin navlununa yaradı. Gemi arzının azalması, 'resesyonun ayak sesleri'nin duyulduğu Karadeniz çanağında, navlunun düşüşü engelledi.

Akdeniz ve Karadeniz'deki denizyolu taşımacılığını temsil eden koster piyasasında, resesyonun ayak sesleri duyulmaya başladı. Normal şartlarda en yüksek sezonun yaşandığı bu piyasada yük hareketinde büyük durgunluk yaşanırken, navlundaki düşüşü ise Tahıl Koridoru'nda oluşan beklemelerin, gemi arzını kısıtlaması önledi. Başta Ortadoğu ve Afrika olmak üzere küresel bir gıda krizi yaşanmaması için Türkiye, Rusya, Ukrayna ve Birleşmiş Milletler (BM) arasında tahıl ve yiyecek maddelerinin Ukrayna limanlarından emniyetli bir şekilde sevk edilmesi için 27 Temmuz'da İstanbul'da Tahıl Koridoru Anlaşması imzalanmıştı. 22 Kasım'a kadar sürecektir anlaşma kapsamında İstanbul merkezli Ortak Koordinasyon Merkezi kuruldu. Anlaşma kapsamında, gelen ve giden boş gemilerde BM, Türk, Rus ve Ukraynalı yetkililer tarafından belge kontrolü yapılıyor. Ayrıca gemide silah, beyan edilen dışında farklı bir yük ya da personel olup olmadığı inceleniyor. Bu da kontrol süresinin uzamasına ve trafik yoğunluğuna neden oluyor. Çünkü kontrolü yapan taraflar aynı anda yakalamak her zaman mümkün olmuyor.

SADECE İSTANBUL'DA 120'YE YAKIN GEMİ BEKLİYOR

Dünya Gaztesi'nden Aysel Yücel'in, Koster Armatörleri ve İşletmecileri Derneği'nden (KOSDER) aktardığına göre; Tahıl Koridoru kapsamında Türkiye sularında,

Marmara'da ve Çanakkale'de bekleyen gemi sayısı gemi sayısı 200'ü aştı. Sadece İstanbul'da Boğaz'dan geçmeyi bekleyen 120'ye yakın gemi var. KOSDER Başkan Yardımcısı Hakan Çendik, beklemlerin bir yandan artan lojistik maliyetlerine bağlı olarak tahıl fiyatlarını yükselttiğini, diğer yandan bölgedeki gemi arzının azalmasına neden olduğunu ifade etti. Bu durum Akdeniz ve Karadeniz çanağında faaliyet gösteren ticari gemileri temsil eden koster piyasası navlununa ise olumlu yansıdı. Hakan Çendik, "Piyasada durgunluk söz konusu. Ancak, arzın azalması koster navlunundaki düşüşü engelledi" dedi. Konuyla ilgili görüşünü aldığımız Navis Danışmanlık Yöneticisi Engin Koçak da "Normal şartlarda aralık ayına başına kadar yukarı gitmesi gereken bir piyasa bekliyorduk. Fakat resesyonun ayak sesleri koster piyasasında da duyulmaya başladı. Tahıl Koridoru'ndaki yoğunluk ise navlunun düşüş yerine yatay bir seyir izlemesini sağlıyor" diye konuştu. Akdeniz ve Karadeniz koster piyasasının seyrine yönelik önemli göstergelerden biri olan İstanbul Navlun Endeksi (ISTFIX), birkaç haftadır yatay seyrediyor. Savaştan önce 1.200 puanla tarihi rekor kıran endeks, eylül ayında 700 puanlara kadar gerilemişti. Tahıl Koridoru'nda yaşanan tıkanıklık nedeniyle arz-talep dengesinin bozulması, navlunda son haftalarda bir toparlanma yaşanmasını sağladı. Endek haftaya 848 puanla başladı. Resesyon beklentilerinin gölgesinde, piyasada yük hareketi yavaşlasa da gemi arzının azalması navlunda düşüşü engelledi.

BM: ANLAŞMA SÜRESİ UZATILMALI

Tahıl Koridoru'nun gözetiminden sorumlu merkezin BM sözcüsü Ismini Palla, önceki gün yaptığı açıklamada, denetim bekleyen çok sayıdaki tahıl gemisinin sayısının azaltılması için denetimi yapacak ekip sayısının dörtten beşe çıkarıldığını açıkladı. Ancak Palla, gemilerin zamanında, güvenli ve engellere takılmadan ilerleyebilmesi için çok daha fazlasının yapılması gerektiğini ifade etti. BM yetkilileri ayrıca, beklemlerden dolayı 22 Kasım'da süresi dolan anlaşmanın uzatılması gerektiğini savundu. Ukrayna Devlet Başkanı Vladimir Zelensky ise oluşan yoğunluğun nedenine yönelik olarak, "Bu yapay bir kuyruk, Rusya'nın gemilerin geçişini kasten geciktiriyor" iddiasında bulundu, ancak bunu nasıl yaptığını açıklamadı. Uzmanlara göre, Rusya'nın trafiği yavaşlatması ancak, İstanbul'a daha az denetim personeli göndermesiyle mümkün olabilir.

Finansmana erişim hızlanacak, yeni kaynaklar kullanıma açılacak

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) düzenlediği Genişletilmiş Başkanlar Kurulu Toplantısı'nın gündemine son günlerde yaşanan finansman, daralan pazarlar ve tedarik sorunları masaya yatırıldı.

İmam GÜNEŞ / İSTANBUL

Başta finansmana erişim olmak üzere çeşitli konularda sıkıntılı günler yaşayan ihracatçı temsilcileri sorunların çözümü için Ticaret Bakanı Mehmet Muş'tan yardım istediler. Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) düzenlediği Genişletilmiş Başkanlar Kurulu Toplantısı'na katıldı. TİM Başkanı Mustafa Gültepe'nin yanı sıra, ihracatçı birlik başkanları, sektör kurulu ve sektör konseyi başkanlarının da yer aldığı kurul TİM Dış Ticaret Kompleksi'nde gerçekleşti.

İhracat destekleri kur karşısında eriyor

Bakan Muş, sektör kurulu başkanlarının kendi sektörleriyle ilgili beklentilerini ve taleplerini dinledi. DÜNYA toplantının detaylarına ulaştı. Toplantıda; özellikle finansmana erişimde yaşadıkları zorlukların ivedikle çözülmesini talep eden ihracatçılar, üretimden ihracata kadar olan süreçte başta artan enerji fiyatları, yüksek KDV oranlarının maliyetleri yükselttiğini ve bu konularda desteklerin artırılmasını istedi. İhracat desteklerinin de yetersiz kaldığına dikkat çeken ihracatçılar, desteklerin TL'ye çevrildikten sonra alındığı için kayıp yaşadıklarını, bu nedenle verilen destek miktarının artırılması gerektiğini belirtti.

Birlikler, bütçelerini ihracatlarına yansıtacak projeler için kullanmalı

Bakan Muş'un ise ihracatçı birliklerinin çalışmalarını yakın takip ettiklerini, bütçe harcadığı projelerini ihracat rakamlarına yansıtan birliklere destek vermek istediklerini söylediği belirtildi. İhracatçı birliklerinin bütçelerini sonuç alamayacak projeler için kullanmaması gerektiğini ifade eden Muş'un, ihracatçıların ana gündemini oluşturan finansmana erişim sorunu için önemli çalışmalar yaptıklarının altını çizdiği söylendi. Bankaların KOBİ'ler için kredi verme çalışmalarını artırdığına değinen Muş'un özellikle İhracatı Geliştirme AŞ. ile finansmana ihtiyaç duyan tüm firmalara destek vermek için kaynaklarının artırılacağını söylediği aktarıldı.

İhracat rakamları 2 Kasım'da açıklanacak

Ticaret Bakanlığı ve TİM'in her ay başka bir ilde açıkladığı ihracat rakamları basın toplantısının Kasım ayındaki durağı İstanbul olacak. 2 Kasım'da açıklanması planlanan ihracat rakamları, TİM Dış Ticaret Kompleksi'nde gerçekleştirilecek.

Dünya Bankası raporu: Enerji fiyatları 2023'te yüzde 11 düşecek

Dünya Bankası, enerji fiyatlarının bu yıl yüzde 59,1 artmasının ardından 2023'te yüzde 11,2 düşmesinin beklendiğini bildirdi.

Banka, Emtia Piyasaları Görünüm Raporu'nun Ekim 2022 sayısını "Pandemi, Savaş, Resesyon: Alüminyum ve bakır fiyatlarının itici güçleri" başlığıyla yayımladı. Küresel büyümedeki keskin yavaşlamanın ve yaklaşan küresel resesyona ilişkin endişelerin emtia fiyatları üzerinde baskı oluşturduğu belirtildi.

Küresel büyümedeki yavaşlama yoğunlaştıkça emtia fiyatlarının gelecek 2 yıl içinde gevşemesinin beklendiği kaydedilen raporda, ancak fiyatların son 5 yıldaki ortalamalarının oldukça üzerinde kalmaya devam edeceği aktarıldı.

Avrupa'da gelecek kış aylarında enerjinin ulaşılabilirliğine ilişkin endişeler yoğunlaşırken enerji piyasalarının bir dizi arz endişesiyle karşı karşıya olduğu belirtilen raporda, beklenenden yüksek enerji fiyatlarının başta gıda olmak üzere enerji dışı fiyatlara yansıyabileceği ve gıda güvensizliğiyle ilgili sorunların uzamasına neden olabileceği ifade edildi.

Enerji fiyatlarının bu yıl yüzde 60'a yakın yükseleceği tahmin ediliyor. Yükselen emtia fiyatlarının enflasyonist baskıları uzatabileceği vurgulanan raporda, petrol, doğal gaz ve kömürün oluşturduğu enerji emtia fiyat endeksinin bu yıl geçen yıla kıyasla yüzde 59,1 yükselmesinin beklendiği kaydedildi.

Raporda, enerji fiyat endeksinin 2023'te ise yüzde 11,2 düşmesinin beklendiği, ancak söz konusu düşüşe rağmen fiyatların son 5 yıldaki ortalamasının yüzde 75 üzerinde olmaya devam etmesinin beklendiği bildirildi.

Tarım ürünleri, metaller ve mineraller gibi enerji dışı emtia fiyatlarından oluşan endeksin ise bu yıl yüzde 10,5 artacağı tahmin edildiği belirtilen raporda, söz konusu endeksin gelecek yıl ise 8,1 düşmesinin öngörüldüğü aktarıldı.

Raporda, Brent türü ham petrolün varil fiyatının bu yıl geçen yıla kıyasla yüzde 42 artışla ortalama 100 dolar seviyesinde gerçekleşeceği, 2023'te ise yüzde 8 azalışla ortalama 92 dolara gerilemesinin beklendiği aktarıldı. Raporda, Brent türü ham petrolün varil fiyatının 2024'te ise ortalama 80 dolar seviyesinde olmasının beklendiği kaydedildi.

Altın fiyatlarında düşüş beklentisi

Değerli metallere ilişkin fiyat endeksinin ise bu yıl yüzde 4 ve gelecek yıl yüzde 3,6 azalmasının beklendiği belirtilen raporda, altının ons fiyatının bu yıl geçen yıla göre yüzde 1,4 ve 2023'te yüzde 4,2 azalacağı tahmini yer aldı.

Raporda, tarımsal ürünlerin fiyat endeksinin ise bu yıl yüzde 13,4 artmasının beklendiğine işaret edilirken, gelecek yıl yüzde 4,5'lik azalış öngörüldüğü aktarıldı.

Metal fiyatlarının ise bu yıl yüzde 2,9 artarken gelecek yıl yüzde 15 düşeceğinin tahmin edildiği belirtilen raporda, metal fiyatlarındaki düşüş beklentisinin büyük ölçüde zayıf küresel büyüme ve Çin'deki ekonomik yavaşlama endişelerinden kaynaklandığı ifade edildi.

Gözler enflasyon raporunda

Merkez Bankası, yılın son enflasyon raporunu bugün açıklıyor. TCMB, yılın üçüncü enflasyon raporunda 2022 yıl sonu enflasyon tahminini 17,6 puanlık güncellemeyle yüzde 42,8'den yüzde 60,4'e yükseltmişti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun yılın son Enflasyon Raporuna ilişkin sunumu saat 10:30'da başlayacak.

Merkez Bankası'nın yıl sonu için yüzde 60.4 tahminini piyasanın yüzde 70 civarında bulunan tahminine ne kadar yaklaştıracığı merak ediliyor.

OVP'de paylaşılan enflasyon tahmini bu yıl sonu için yüzde 65 2023 için yüzde 24.9 seviyesinde.

TCMB'nin bir önceki tahmini ise bu yıl sonu için yüzde 60.4 , önümüzdeki yıl için yüzde 19.2 seviyesinde.

Enflasyon sunumunun ardından soru-cevap bölümünde TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun mesajları yakından izlenecek.

İktisadi faaliyette ivme kaybına dikkat çeken TCMB, geçen hafta faiz indirimlerine 150 baz puan ile devam etmiş, bir sonraki toplantı olan Kasım için "benzer bir adım" ile faiz indirim döngüsünü tamamlayacağı sinyali vermişti. Böylece sisyasilerin de istediği tek haneli faize önümüzdeki ay ulaşılmış olacak. TCMB son üç ayda politika faizini 350 baz puan indirdi.

Parite bir ayın zirvesini gördü: Euro/TL yeniden doları geçti

Dolar/TL dün yatay seyirle 18,6049'tan kapanmasının ardından, bugün bankalararası piyasanın açılışında 18,6040 liradan işlem görüyor. Yükselişini sürdüren Euro ise güne 18,7490 liradan başladı.

İstanbul serbest piyasada dolar 18,6040 liradan, Euro 18,7490 liradan güne başladı.

Serbest piyasada 18,6020 liradan alınan dolar 18,6040 liradan satılıyor. 18,7470 liradan alınan Euro'nun satış fiyatı ise 18,7490 lira olarak belirlendi.

Dün, doların satış fiyatı 18,6040 lira, Euro'nun satış fiyatı ise 18,6930 lira olmuştu.

KÜRESEL PİYASALARDA GÖZLER AVRUPA MERKEZ BANKASI'NDA

Küresel piyasalarda karışık bir seyir izlenirken, bugün gözler Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) para politikası kararları ve ECB Başkanı Christine Lagarde'ın konuşmalarına çevrildi.

Bankanın politika faizlerini 75 baz puan artırmasına kesin gözüyle bakılıyor. Küresel bazda artan resesyon ihtimalinden sonra bankanın gelecek dönem politikalarına ilişkin ECB Başkanı Lagarde'ın yapacağı sözle yönlendirmeler de kritik önem taşıyor.

Dün, gelecek dönem resesyon sinyali olarak kabul edilen ABD'nin 10 yıllık tahvil faizi ile 3 aylık hazine bonosu getirisi arasındaki fark Şubat 2020'den bu yana ilk kez sıfırın altına indi. Hafta başından bu yana yaklaşık 20 baz puan gerileyen ABD'nin 10

yıllık tahvil faizi yüzde 4,03'te, 3 aylık hazine bonosu getirisi ise yüzde 4,05 seviyesinde bulunuyor.

ABD'de 30 yıl vadeli mortgage (konut kredisi) için ortalama faiz oranı ise yüzde 7,16 ile 2001'den bu yana en yüksek seviyeye ulaşırken, ülkede yeni konut satışları artan mortgage faiz oranları ve yüksek seyreden konut fiyatlarının etkisiyle eylülde aylık bazda yüzde 10,9 azalışla 603 bine geriledi.

ABD Merkez Bankası'nın (Fed) söz konusu gelişmeler karşısında faiz artırımlarında yavaşlamaya gideceğine yönelik beklentiler ise piyasalardaki satış baskısını törpülüyor.

Para piyasalarındaki fiyatlamalarda gelecek hafta yapılacak toplantıda Fed'in 75 baz puan faiz artırımına kesin gözüyle bakılırken, aralık toplantısında 50 baz puan faiz artırımını yapılacağına yönelik beklentiler güçlenmeyi sürdürüyor. Fed'in aralıkta yüzde 55 ihtimalle 50 baz puan, yüzde 39 ihtimalle 75 baz puan faiz artıracığı öngörülüyor.

Bugün ABD'de açıklanacak 3. çeyrek büyüme verilerinin de piyasa beklentileri üzerinde etkili olması beklenirken, verinin alt kalemlerinde ekonominin durumuna ilişkin ipuçları aranacak.

EURO DOLAR PARİTESİ 1 SEVİYESİNİN ÜZERİNDE

Euro/dolar paritesi Fed'in ultra şahin politikalarında sona yaklaşıldığına yönelik beklentiler sonrası yükselişini sürdürerek 20 Eylül'den bu yana ilk kez 1 seviyesinin üzerine çıkarken, şu sıralarda 1,0070 seviyesinde bulunuyor.

Bakan Nebati: Bu yüzyıl 'Türkiye Yüzyılı' olacak

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati, Suudi Arabistan'da düzenlenen 6'ncı Gelecek Yatırım Girişimi Konferansı'na katıldı. Bakan Nebati, "Bu değerli etkinlik kapsamında yapılan görüşmeler ve oturumların, yatırımların ve ekonomik ilişkilerimizin güçlenmesine ve hızlanmasına önemli katkı sağlamasını diliyorum. Evet ama aynı zamanda bu yüzyıl 'Türkiye Yüzyılı' olacak" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da düzenlenen 6'ncı Gelecek Yatırım Girişimi Konferansı'na katıldı.

Nebati, burada yaptığı konuşmada, küresel ekonomik büyüme yavaşlarken, enflasyonun tarihi yüksek seviyelerde seyrettiğini söyledi. Finansal koşulların sıkılaştığını ve emtia fiyatlarındaki yukarı yönlü baskının devam ettiğini dile getiren Nebati, son dönemde küresel büyümeye ilişkin beklentilerin sürekli aşağı yönlü güncellendiğini bildirdi. Nebati, petrol ve doğal gaz arzında yaşanan sıkıntıların enerji fiyatlarını yukarı yönlü etkilediğini, artan enerji fiyatlarının küresel düzeyde hane halkının satın alma gücünü azalttığını, Avrupa'da birçok şirketin üretimini azaltmasına ya da tamamen durdurmasına yol açtığını anlattı.

Dünyada merkez bankalarının yüksek enflasyonla mücadele için faizleri artırmasının talepte gerilemeye yol açarken resesyon olasılığının da artmaya devam ettiğini vurgulayan Nebati, küresel düzeyde borçlanma faizlerinde oluşan artışın, ülkelerin kamu borcunun finansmanını da zorlaştırdığını dile getirdi.

Nebati, dünyanın içinden geçtiği bu çoklu sınamalarla mevcut dengelerin sarsıldığı hızlı bir değişim sürecinin yaşandığına dikkati çekerek, şöyle devam etti:

"Böyle zorlu bir dönemde Avrasya ekonomilerinin rolü önemli olacaktır. 2050 projeksiyonlarına göre sadece Asya ekonomisinin küresel ekonominin yarısını, Avrupa'yı da dahil ettiğimizde küresel ekonominin yüzde 70'ini Avrasya ekonomilerinin oluşturması bekleniyor. Ülke olarak işte bu değişimlerin tam kalbinde konumlandık. Türkiye, Asya bölgesinde ikili ve çok taraflı birçok organizasyonun içinde yer alırken böylece ekonomik olarak varlığını güçlendiren Avrasya ülkeleriyle birlikte büyüyor. Ukrayna-Rusya savaşında Türkiye, açtığı tahıl koridoru ile küresel gıda krizine çözüm üretti, ayrıca iki ülke vatandaşlarına güvenli barınma imkanı sağlayarak insani bir krizin önüne geçti. Türkiye, diğer Avrasya ülkeleri ile birlikte Rusya ile Avrupa arasında enerji güvenliğini sağlayabilecek kilit ülkelere biri konumunda."

"Büyümemizi güçlü ve dengeli bir şekilde sürdürüyoruz"

Bakan Nebati, Türkiye'nin, 4 saatlik uçuş mesafesiyle 1,3 milyarlık nüfusa ve 26 trilyon dolarlık bir pazara erişim imkanına sahip olduğunu hatırlatarak, bu stratejik konumu, geniş üretim imkanları ve modern lojistik altyapısıyla donatarak, Türkiye'nin küresel ticaret rotalarının merkezinde yer aldığını kaydetti.

Bugün Türkiye'nin 31 milyon kişilik iş gücüyle Avrupa'nın üçüncü en büyük iş gücü havuzuna sahip olduğunu belirten Nebati, "Güçlü ve esnek sanayi altyapımız, nitelikli iş gücümüz ve rekabetçi AR-GE ekosistemimizle değişen küresel tedarik zincirine uyum sağlıyoruz. Öte yandan, son 20 yıldır yapılan altyapı yatırımları sayesinde yatırım, istihdamı, üretimi ve ihracatı önceleyen Türkiye Ekonomi Modeli'mizin ülkemizde uygulanmasına zemin hazırladık. Böylece, büyümemizi güçlü ve dengeli bir şekilde sürdürüyoruz." diye konuştu.

Türkiye'nin 2022 yılının ilk yarısında yüzde 7,5 büyüme kaydettiğini vurgulayan Nebati, şu değerlendirmede bulundu:

"Son 20 yılda yaklaşık 250 milyar dolar yabancı yatırım çeken bir ülke konumuna geldik. 2002 yılında ülkemizde faaliyet gösteren yabancı sermayeli şirket sayısı 5 bin seviyesindeyken 2022 itibarıyla 78 binin üzerine çıkmıştır. 2022 yılında Küresel İnovasyon Endeksi'nde bir önceki yıla göre 4 basamak daha yükselerek 37'nci sıraya çıktık. İstanbul, çeşitli çok uluslu şirketler için bölgesel bir merkez görevi görmektedir. Bunun yanı sıra bölgedeki en canlı start-up ekosistemine sahip ülkeyiz. Bu yılın ilk yarısında Türk oyun girişimlerine 333 milyon dolar yatırım yapıldı. Böylece oyun sektöründe Avrupa'da en çok yatırım alan ülke olarak İngiltere, Hollanda ve Almanya gibi ülkeleri geride bıraktık. Küresel ekonomik koşulların oldukça zorlu olduğu böyle bir ortamda, Hazine olarak bu yıl içinde 7,5 milyar dolarlık dış finansman sağladık. Bu ihraçlara yatırımcılardan gelen yoğun ilgi, ülkemiz ekonomisine duyulan güvenin bir göstergesi olması açısından çok önemli."

27.10.2022

Nebati, yerli ve yabancı yatırımcılara eşit muamele ilkesi çerçevesinde kapsamlı bir yatırım teşvik programı uyguladıklarını ifade ederek, ülkedeki yenilenebilir enerji yatırımlarını ve desteklerini anlattı.

Gelecek yıl elektrikli yerli otomobil markası TOGG'un yollarda görüleceğini anımsatan Nebati, yeşil finansman ekosistemini oluşturmak amacıyla gerekli mevzuat altyapısını oluşturduklarını, Türkiye'yi 2053 net sıfır hedefine planlı bir şekilde ulaştırmak için emin adımlarla ilerlediklerini söyledi.

Akşener'den Ünal'a sert eleştiri: Türkçe mi size engel oldu?

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, konuşmasında AK Parti Grup Başkanvekili Mahir Ünal'ı sert sözlerle eleştirdi.

Partisinin TBMM'deki grup toplantısında konuşan İYİ Parti lideri Meral Akşener, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Kürtleri hedef almasını ve nefret objesi yapmasını" eleştirirken, bu "Ülkenin eşit ve şerefli vatandaşları olan Kürtleri PKK'lı ilan etti" dedi.

"Peki kepazelik yarışı bununla bitti mi? Bitmedi. Balık baştan kokar. Sayın Erdoğan'ın kendisinden görmediği herkese karşı duyduğu öfke ve nefretinin dışında bir de bu arkadaşların bazılarında biliyorsunuz bir cumhuriyet nefreti var. Bu memleketin temel değerlerine, kurucu iradesine ve cumhuriyetimize dair her şeye bastıramadıkları bir düşmanlık hissediyorlar. Fıtratları böyle."

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, konuşmasında AK Parti Grup Başkanvekili Mahir Ünal'ı sert sözlerle eleştirdi.

Ünal'ın açıklamasını, her bir cümlesi ayrı bir patolojik vaka olarak nitelendiren Akşener, "Dedi ki 'maalesef bir kültür devrimi olarak cumhuriyet bizim lügatımızı, alfabemizi, dilimizi, hasılı bütün düşünme setlerimizi yok etmiştir. Bugün konuştuğumuz Türkçeyle bir düşünce üretemeyiz. Sadece konuşma ihtiyacımızı karşılayabiliriz.' "Şu rezalete bakar mısınız? Tarihi fesli meczuplardan öğrenmiş bu sözde entelektüelin hezeyan dolu şu analizine bakar mısınız? Neymiş? Bu fevkalade

aydın arkadaşımız çığır açıcı düşüncelerini Türkçe dilinde üretemiyormuş. Sadece konuşabiliyormuş, düşünemiyor, bundan da çok muzdaripmiş. İşte size 'keşke Yunan kazansaydı' diyen ucube bir zihniyetin ortaya çıkışı. Biz ezelden beri Türkçe konuşuyoruz muhterem, yani cumhuriyet ile birlikte bizim dilimiz değişmedi, sadece alfabemiz değişti. Türkçe, Göktürklerden Selçuklu'ya, Osmanlı'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne kadar binlerce yıllık kadim tarihimizi birbirine bağlayan harçtır" diye konuştu.

"DÜPEDÜZ PATOLOJİK NEFRETE KILIF BULMA GAYRETİNDE..."

Ünal'ın sözlerinin "cahillikle açıklanamayacağını; art niyetli olduğunu" söyleyen Akşener, "Düşünce üretemiyorsan o senin kapasite problemin. Siz en küçük bir düşünce yetisine sahip oldunuz da Türkçe mi size engel oldu?" diye sordu.

"Cumhuriyetin edebiyata, düşünce dünyamıza, bilime ve eğitime katkılarını; Cumhuriyetin ne büyük bir şahlanış olduğunu; bu aziz milletin oyuyla seçilmiş olan bir vekile, anlatmak zorunda olduğum için gerçekten utanç duyuyorum" diyen Akşener, "Neymiş? Bu Türkçe ile düşünce üretilmezmiş. Bu sözleri, cahillikle açıklamaya kalkmak, cahillik kavramının içini boşaltmak olur. Bu düpedüz patolojik bir Cumhuriyet nefretine kılıf bulma gayretidir. Ve tepeden tırnağa, art niyetlidir" diye konuştu.

ASO seçimlerinin ilk turu tamamlandı, başkanlık seçimi haftaya

Ankara Sanayi Odası'nın uzun süredir ilk kez iki listeyle gerçekleştirilen seçimlerinin ilk aşaması tamamlandı.

Hüseyin GÖKÇE / ANKARA

Mevcut Başkan Nurettin Özdebir ile Başkan Yardımcısı olarak görev yapan Seyit Ardıç'ın yarıştığı seçimde adayların ikisi de kendi komitesinden seçilerek 98 kişilik ASO Meclisi'ne girmeye hak kazandılar. ASO Meclisi 3 Kasım Perşembe günü toplanarak yeni Başkan ve Yönetim Kurulu Üyelerini belirleyecek.

Uzun süredir tek liste ile gidilen Ankara Sanayi Odası seçimlerinde bu kez iki aday yarıştı. ASO'nun uzun yıllar başkanlığını yapan Zafer Çağlayan'ın milletvekili seçilmesinin ardından 2007 yılında Ankara Sanayi Odası Başkanlığına seçilen Nurettin Özdebir, 15 yıldır aralıksız bu görevi yürütüyordu.

Seçimde Özdebir, ASO Başkan Yardımcısı olarak görev yapan Seyit Ardıç ile yarıştı. Ardıç, ASO'daki görevi yanı sıra ASO 2-3. OSB Başkanlığı ve OSBÜK Başkanvekilliğini yürütüyor.

ASO'nun 40 meslek komitesinde 98 meclis üyesini belirlemek için yapılan seçim kırıncı kırıncı geçti. Daha öncekilerin aksine bu kez iki adayla gerçekleştirilen seçime katılım oranındaki fazlalık dikkat çekti.

Seçimler oy verme işleminin başladığı sabah saatlerinden itibaren, son oyun kullanıldığı 17:00'a kadar yoğun kalabalık, ASO binasının bulunduğu Atatürk Bulvarına taşdı. ASO merkez binasının etrafında ise Emniyetin yoğun güvenlik önlemi alması dikkat çekti.

Sandıklar açıldığında ise gözler başkan adaylarının oy kullandıkları sandıklara çevrildi.

Başkan Nurettin Özdebir 21 numaralı Elektrik Sanayi komitesinde kıl payı farkla ipi göğüsledi ve 71'ye karşı 72 oyla Meclis'e girmeye hak kazandı. Diğer aday Seyit Ardıç ise 12 numaralı Cam ve Cam Ürünleri Sanayi Meslek Komitesinde girdiği seçimi 30'a karşı 60 oyla kazandı.

Bundan sonra ne olacak?

ASO'da 3 Kasım'da 98 Meclis Üyesi 11 kişilik ASO Yönetim Kurulu Üyesini seçecek. Başka bir ifade ile seçim sürecinin başladığı andan itibaren komiteler için yarışan başkan adayları, bundan sonra çıkaracakları yönetim kurulu listelerini yarıştıracaklar.

Seyit Ardıç kimdir?

Ankara Sanayi Odası 2. ve 3. OSB Yönetim Kurulu Başkanı Seyit Ardıç 1972 yılında Sivas'ta doğdu. İlk orta ve lise eğitimini Ankara'da tamamlayan Ardıç, halen İstanbul Üniversitesi Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Bölümü'nde eğitimini sürdürüyor.

Çalışma hayatına küçük yaşlarda başlayan Ardıç, ulusal ve uluslararası bir çok projeye ürün tedarikçisi Ardıç Cam A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanlığını yürütüyor.

ASO'ya 1999 yılında giren Seyit Ardıç, 28 Mart 2001'de meclis üyeliğine seçilirken, 2005 yılından bu yana ise ASO Yönetim Kurulu'na seçiliyor.

Hâlen ASO Yönetim Kurulu 1.Başkan Yardımcısı olan Seyit Ardıç, 2013 yılından bu yana ASO 2. ve 3. Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanlığı, 2017 yılından bu yana ASBOK Yönetim Kurulu Üyeliği ve 2019'dan bu yana da OSBÜK Başkan Yardımcılığını sürdürüyor. Ardıç, evli ve iki çocuk babası.

Nurettin Özdebir kimdir?

Ankara Sanayi Odası Başkanı Nurettin Özdebir 1953 yılında Yozgat'da doğdu. İlk orta ve lise eğitimini Ankara'da tamamlayan Özdebir, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi İşletme bölümünden 1974 yılında mezun oldu. Özdebir; 1964 yılından beri Ankara Sanayi Odası üyesi olan ve babası Ekrem Özdebir tarafından kurulan Nuriş Elektrik ve Kaynak makinaları San.Tic. AŞ'de 1974 yılında çalışma yaşamına başladı. Özdebir, halen Şirketin Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütüyor.

1992 yılında Elektrik Sanayi Meslek Komitesi'nden Meclis üyeliği görevine seçilen Özdebir, 2005 yılında ASO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı oldu. Özdebir, 26 Temmuz 2007 tarihinde Ankara Sanayi Odası'nın 9. Başkanı oldu. O tarihten bu yana 15 yıldır ASO Başkanı olan Özdebir, 2009-2013 döneminde TOBB Sanayi Konsey Başkanlığı, 2011-2013 döneminde ise OSBÜK Başkanlığı yaptı. Evli ve bir çocuk babası olan Nurettin Özdebir, İngilizce ve Almanca biliyor.

Reel kesim güven duygusu için kendini zorluyor!

Alaattin AKTAŞ

27 Ekim 2022 Perşembe

✓ Reel kesim güven endeksinin ekimdeki çok sınırlı artışının hiçbir önemi yok. Genel eğilim hala düşüş yönünde.

✓ Önümüzdeki dönem yatay bir seyir beklenmeli. Ancak bir kur şoku gidişatı tümünden değiştirir.

Yılın ilk beş ayında küçük dalgalanmalar gösterse de genel eğilim olarak yatay seyreden, haziranla birlikte adeta paraşütsüz düşen reel kesim güven endeksi ekimde en azından düşüşünü durdurdu ve çok az da olsa arttı. Eylülde uzun bir aranın ardından 100'ün altına inen endeks, ekimde 0.4 puanlık artışla 100.3'e yükseldi.

Reel kesim güven endeksi her ne kadar yeniden 100'ün üstüne çıkmış olsa da hala son iki yılın en düşük düzeyinde bulunuyor.

İki yıl öncesi; yani 2020 yılı ve pandemi koşulları... Sanayide işlerin iyi gitmemesi için her türlü gerekçe vardı.

Oysa bu yıl? Hani **üretim, istihdam, yatırım** için her şeyi yapmıştık!

Demek ki ya yapılanlar yetmemiş ya da yapılanlar pek doğru değilmiş!

Tek aydaki hareketin önemi yok

Reel kesim güven endeksinin ekim ayında biraz olsun artmasından derin anlamlar çıkarmaya çalışmak gereksiz bir çaba olur. Bir aylık hareketler, yukarı ya da aşağı, zaten anlamsız da, hani bu hareket çok önemli boyutta olsa, yine neyse, oysa öyle bir durum da yok. Endeks bir ayda 0.4 puan artsa ne olur, azalsa ne olur!

Hem endeksi oluşturan kalemlerdeki harekete bakınca aslında bu küçük artışı tek başına bir kalemin sağladığı görülüyor.

Son üç ayda alınan toplam siparişe ilişkin endeks 94.8'den 103.1'e çıkmış; kayda değer bir artış bu. Bir varsayım; sipariş miktarına ilişkin endeks ekimde eylüle göre değişmese ve aynı düzeyde kalsa ne mi oluyordu?

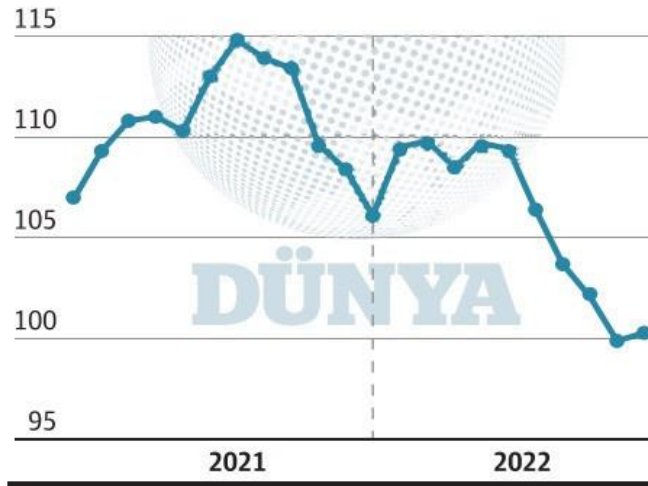
Hani ekim ayının reel kesim güven endeksi 99.9'dan 100.3'e çıkmıştı ya, bu durumda endeks 99.9'dan 99.2'ye iniyordu.

Dolayısıyla ekimde sağlanan bu küçük artışı öyle çok önemseyip bir değerlendirmeye girişmek anlamsız.

Zaten grafiğe baktığımızda geçen yılın ocak ayından bu yana nasıl bir gidişat yaşandığı çok somut olarak görülüyor.

Reel kesim güven endeksi

(Ocak 2021- Ekim 2022)

Reel kesim güven endeksi ve alt kalemler

	Ekim	Eylül	Fark
Reel kesim güven endeksi	100,3	99,9	0,4
Toplam sipariş (mevcut durum)	79,7	79,4	0,3
Mamul mal stoku (mevcut durum)	90,8	89,6	1,2
Üretim hacmi (gelecek üç ay)	109,4	112,2	-2,8
Toplam istihdam (gelecek üç ay)	106,6	108,5	-1,9
Toplam sipariş (son üç ay)	103,1	94,8	8,3
İhracat sipariş (gelecek üç ay)	105,4	110,1	-4,7
Sabit sermaye yatırım harcaması	124,2	119,7	4,5
Genel gidişat	82,9	84,5	-1,6

Eylülden sonra çöküş!

Reel kesimin güveni geçen yılın ilk yedi ayında hızlı bir yükselişle 115'e dayanıyor. Sonra hafif bir gerileme ve eylülde başlatılan faiz indirimiyle birlikte adeta çöküş...

En hızlı gerileme de geçen yılın ekiminde yaşanıyor. Eylüldeki faiz indiriminin etkileri ve yarattığı psikolojinin yansımaları gözleniyor ekimde... Ve bu düşüş aralık ayına kadar sürüyor.

Bu yılı da özetledik zaten; ocaktaki artıştan sonra mayısa kadar dalgalı bir seyir, sonrasında yine hızlı bir gerileme...

Yatay seyir beklenmeli

Bir yandan üretim, istihdam, yatırım gerekçesiyle faiz indiriliyor; bir yandan kredi olanaklarını kısacak, dolayısıyla işlerin yavaşlamasına, üretimin sekteye uğramasına yol açacak kararlar peş peşe devreye sokuluyor.

Örneğin **“Dövizli olan kredi kullanamaz”** kural getiriliyor, sonra bu kural daha da sıkılaştırılıyor. Başlangıçta 15 milyon lira karşılığı dövizli olan kredi kullanamıyordu, şimdi tutar 10 milyon liraya çekildi.

Sonra da tutup **“Rezervimiz gayet iyi”** diyorlar! Rezerv çok ve yeterliyse döviz tutmayı niye cezalandırıyorsunuz ki?

Bankalar kredi kullandıramasın diye adeta ne gerekiyorsa yapılıyor. Faiz düşük, güzel; ama kredi yok!

Şimdi bu koşullar hüküm sürerken reel sektörde işler hızla yoluna girer ve güven endeksi aynı şekilde hızla yukarı gider mi? Bu pek beklenmez.

Dolayısıyla önümüzdeki dönemin görünümü muhtemelen yataya yakın olacak; yalnızca küçük oynamalar yaşanacaktır. Hele hele kasım ayındaki indirimle birlikte faizin seçime kadar bu düzeyde kalacağı neredeyse belli olmuşken artık değişkenlik yaratacak temel etken döviz kurudur.

Yarını nasıl fiyatlıyoruz?

Şeref OĞUZ

27 Ekim 2022 Perşembe

Bol para, düşük faiz, seçim ekonomisi ile büyüme ivmesini koruyan Türkiye, yarını değil **bugünün konforunu fiyatlıyor**. Bir bakıma **yarını ipotek** ediyor ve “**seçimden sonra kıyamet kopsa da...**” seçime kadar **enflasyon balonunu şişirmeye devam** ediyoruz.

Paramızı **kur koruması** ile koruyoruz. **Konut projeleri** yapıyoruz. **Asgari ücreti** artırıyoruz. **Emeklilikte Yaşa Takılanlar**’a yeni kapı açıyoruz. Bolluk ülkesinin ferah zamanlarını **banknot matbaası** finanse ediyor. **Sürekli para basıyoruz** ve bu **saadetin hiç bitmeyeceğini** zannediyor ama yanılıyoruz.

PEKİ, NE OLUYOR? REFAHI NASIL SAĞLIYORUZ?

Dünya, **ekonomik kışa** hazırlanırken, seçim ekonomisi sürecinde **pastırma yazı** yaşıyor. Bu **sahte baharın** ardından gelecek olan, elbette ki bir **buzul çağı...** Böylesine **doludizgin parasal genişlemenin**, sadece ekonomik değil, **siyasi sonuçlarının** da olacağını pekâlâ biliyoruz.

Ama umurumuzda değil... **Seçimi kazanmak için** her şeyi yapmayı, kendimize hak görüyor, **sahte refah yaratmaya muktedir** olduğumuzu sanıyoruz. **Enflasyon balonu sürekli şişer mi?** Bir yere kadar evet ama **eninde sonunda patlayacaktır**. Sonsuza dek şişebilen bir balon yoktur, olmamıştır, olmayacaktır.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Yarın ne olacak?

Olacağı şu; seçimi kim kazanırsa kazansın, **IMF’ye rahmet okutacak acı reçeteleri** uygulamak zorunda kalacak. Tıpkı **FED’in** para basıp dünyaya saçarak ekonomileri getirdiği noktada olan biten gibi; **enflasyon pençesinde uzun yıllar yaşamaya mahkûm** edileceğiz.

Seçim sonrası buzul çağı ne kadar sürer?

Bunun cevabı, **seçimden sonra nasıl bir siyasi kompozisyonun ortaya çıkacağından** da bağımsız gelişecektir. Neticede **kim kazanırsa kazansın**, rekor düzeye gelmiş **enflasyonu indirmek** için **faizi zıplatacak**, sıkı para politikası uygulayacak, **kemer sıkıtıracaaktır**. Şu anda para basmaya vesile olması için ha bire yeni **enstrümanlar, paketler** üretiyoruz ama **bunların faturası** nasılsa önümüze getirilecek.

NOT

HETERODOKS AKIL TUTULMASI MI?

Bildik ekonomi politikalarından farklılık anlamına gelen Heterodoks; **suyu yukarı akıtma girişimi** olsa da bir **mantığa** oturtulabilir. Ancak içine “**eklektik**” diye “**kafana göre takıl**” yaklaşımı ilave edilince; bugünkü **yönetilemeyen ekonomiye** varıyorsunuz.

Yarın neler olacak? Seçime dek bu “**patron çıldırdı**” havası sürecektir ve ardından **akıl başa avdet** edecek. Fakat önümüze konulacak **faturayı ne kadar sürede ödeyebileceğimiz** konusu biraz meçhul... **3 yıl** diyen de var, **5 yıl** diyen de... Hele ki **seçimin ardından yenisini konuşacağımızdan** söz edenler hayli fazla...

Yarını düşünmek yerine bugünü yaşamak ve seçimi kazanmak için her şeyi meşru görmek... Ekonomide neler oluyor diye sormayın. Meraklıysanız ve ille de bilmek istiyorum diyorsanız; **TÜFE ile ÜFE’ye bakın** ve sonra **işlevsizleşen faizi görün**. Bu, yeterince açık bir istatistik; **TÜFE; %83,45, ÜFE; %51,50** ve TCMB Politika **faizi %10,50**. Ucuz faiz mi var? **Kaçırmayın alın**. Bu enflasyon ortamında bu faiz... **Tasfiye satışları** gibi... **Patron sahiden çıldırmış olmalı...**

Abdulkadir Selvi

Erdoğan'ın açıklayacağı vizyon belgesinde ne var

AK Parti sahaya dönüyor.

'AK Parti zaten sahada değil miydi?' diyeceksiniz. Sahadaydı ama bir süredir yeni bir siyaset üretmiyordu. Daha çok hizmet siyasetiyle sahadaydı. Yarın Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye Yüzyılı Vizyon Belgesi'ni açıklayacak. 4-5 Kasım tarihleri arasında ise İstanbul'da Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katılacağı "21. Yüzyılda Siyaset ve Yeni Açılımlar Forumu" düzenlenecek. AK Parti Genel Başkanvekili Numan Kurtulmuş'un açılış konuşmasını yapacağı ve iki gün sürecek forumda siyaset, strateji, felsefe, liderlik, dijital çağda siyaset ve medya ile güç savaşları gibi başlıklarda seçkin isimlerin katılacağı oturumlar yapılacak. Cumhurbaşkanı Erdoğan ikinci gün katılacağı forumda bu çerçevede bir konuşma yapacak.

YENİ TREND

Bu bir trend. AK Parti artık kendi kodlarına döndü. Yeniden elde ettiği söylem üstünlüğünü yeni tarz siyaset üretimi ile taçlandırarak. Özlenen ve arzu edilen AK Parti bu. Muhalefet 6'lı masanın menüsünde ne yer alacak diye uğraşırken Erdoğan, siyasete format atıyor.

KİMLER YER ALACAK

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Türkiye Yüzyılı Vizyon Belgesi'ni açıklayacağı toplantı muhalif gazetecilerin davet edilmesiyle bir farkındalık oluşturmayı başardı. Toplantıda azınlık temsilcileri, STK'lar, sanatçılar, akademisyenler, gazeteciler ve yazarlar yer alacak. AK Parti milletvekilleri dahil herkes tribünde olacak, salonun ortasında ise vatandaşlar yer alacak. Toplantıya özel olarak hazırlanmış videolar ve müzik olacak. Sanatçılar Can Atilla ve Yücel Arzen canlı performans yapacaklar.

PERSPEKTİFİ

Peki vizyon belgesinin perspektifi ne olacak? Bunun ipuçlarını da Anadolu Yayıncılar Derneği Başkanı Sinan Burhan'ın organizasyonu nedeniyle bir araya geldiğimiz AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Mustafa Şen'den öğrenme fırsatım oldu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklayacağı vizyon belgesinin üç ana unsurdan oluşması bekleniyor.

1) Kapsayıcı ve kuşatıcı bir dil

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Büyük Türkiye Yüzyılı vizyonunu kendisine oy versin ya da vermesin herkesle birlikte yapmak istediklerini vurgulayacak.

2) Geleceğe dair umut verecek

Erdoğan, AK Parti'nin 20 yılının Türkiye vizyonuna hazırlık dönemi olduğunu belirtip yine kendisine oy versin ya da vermesin herkesi 'Tam bağımsız Büyük Türkiye'yi birlikte inşa etmeye davet edecek.

3) Birlikte yapalım

Erdoğan'ın yeni yüzyılı "Türkiye Yüzyılı" yapacağız demek yerine geniş halk kesimlerine, "Gelin bunu birlikte yapalım" diye çağrıda bulunması bekleniyor.

CUMHURİYET VURGUSU

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasında Cumhuriyet'in kazanımlarına ayrı bir yer vermesi bekleniyor. AK Parti'nin yaptığı en başarılı işlerden birisi Cumhuriyet'i demokrasi ile taçlandırmak oldu. Erdoğan'ın, 'Türkiye Yüzyılı'nın aynı zamanda 'Cumhuriyet yüzyılı' olarak kabul edilmesini isteyeceği söyleniyor.

ERDOĞAN, AK PARTİ'NİN 10 PUAN ÜSTÜNDE

Henüz seçim takvimi açıklanmadı. Seçim sürecine girilmedi ama siyasette önemli dalgalanmalar yaşanıyor. Bir süredir AK Parti oylarındaki bir artış dikkati çekiyordu. Ama ben en çok Cumhurbaşkanı Erdoğan'a olan desteği merak ediyordum. AK Parti tarafından yaptırılan kamuoyu araştırmasında isim verilmeden "2023 seçimlerinde oyunuzu kime vereceksiniz?" diye sorulmuş. Çıkan sonuç önemli. Ankete katılanların yüzde 52'si "Erdoğan" yanıtını vermiş. Aynı araştırmada AK Parti'nin oy oranı yüzde 41.9 çıkmış. Buna göre Erdoğan'ın oyu AK Parti'nin 10 puan üzerinde demektir.

KÜRESEL LİDERLİK

AK Parti bu sorunun yanıtını da araştırmış. Bu artışta Erdoğan'ın küresel liderliği etkili olmuş. Rusya-Ukrayna Savaşı'ndaki aktif arabuluculuğu, tahıl koridorunun oluşturulmasındaki başarısı, Şanghay İşbirliği Örgütü toplantısındaki duruşu, NATO toplantısındaki tavrı, BM'de ilgi odağı olması, iktidar ve muhalefet demeden halkımız

tarafından takdir edilmiş. Erdoğan'ın küresel liderliği, cumhurbaşkanlığı seçiminde onu AK Parti'nin 10 puan önüne taşımış.

AKŞENER NE YAPIYOR

CHP'li Bülent Kuşoğlu, "Kılıçdaroğlu aday olmazsa masa dağılır" diye tehdit edince Meral Akşener, "Noter değiliz" diye tepki göstermişti.

CHP'li Gürsel Tekin, "HDP'ye bakanlık verilebilir" deyince Akşener, "HDP'nin olduğu masada biz olmayız" demişti.

Akşener, son olarak Halk TV'de katıldığı bir programda ise, "CHP'ye destek verenlere bir şımarıklık çöktü. Sağcılar diye bir kavram çıktı. Masaya davet ettiniz, geldik. Sağcı istemiyorsanız etmeyin kardeşim" diye rest çekti.

Akşener, son 1 ayda bu çıkışları neden yapıyor?

7 GEREKÇE

İYİ Parti kulislerine baktım.

- 1) Akşener, CHP'ye yakın medyanın sürekli olarak parmak sallamasından dolayı çok rahatsız.
- 2) CHP ile HDP arasında gizli bir işbirliği olduğundan kuşkulaniyor.
- 3) 6'lı masaya olan kamuoyu desteğinin zayıflamaya başladığını görüyor.
- 4) Her fırsatta seçilecek aday kriterini hatırlatıyor.
- 5) Her an çekilecekmiş gibi bir pozisyonda durarak masada elini güçlendiriyor.
- 6) Masa karışırsa Saadet Partisi, DEVA ve Gelecek Partisi ile merkez sağ ittifak formülünü canlandırmaya çalışıyor.
- 7) CHP'li medyanın saldırıları devam ederse 6'lı masadan çekilmek için zemin hazırlıyor.

Esfender KORKMAZ

Demokrasi inişte!

27 Ekim 2022 Perşembe

Dünyada demokrasi endeksi düzenleyen kurumların tamamı, son 15 yılda demokraside düşüş yaşandığını, dünyada otokrasinin arttığına vurgu yapıyor. Bu anketler Türkiye'nin dünyada demokraside en çok kan kaybeden ülkeler arasında olduğunu da söylüyor.

1. Freedom house; dünya özgürlükler evinin 2021 dünya raporunun başlığı "Dünyada otoriter rejimlerin yaygınlaşması" şeklindedir. Freedom house 2019 raporunun başlığı da "Dünyada demokrasi inişte" şeklindeydi.

Freedom House, 2021 raporunda, insan hakları ve siyasi özgürlükler anket sonuçlarına göre dünya nüfusunun yalnızca beşte birinin özgür olduğu anlaşıyor.

2005 yılında dünya nüfusunun yüzde 46'sı insan hakları ve siyasi özgürlükler açısından özgür statüde iken, 2021 yılında bu oran yüzde 20,3'e geriledi.

Yine 2005 yılında sivil haklar ve siyasi özgürlükler açısından dünya nüfusunun yüzde 17,9'u özgür olmayan statüde iken, 2021'de bu oran yüzde 41,3'e yükseldi.

Dünyada son on yılda demokraside en fazla gerileyen ülkelerin başında eksi 40 ile Mali, ikinci sırada eksi 32 puanla Orta Afrika Cumhuriyeti ve üçüncü sırada eksi 31 puanla Türkiye geliyor. İki sene önceki raporda Türkiye ilk sırada idi.

SON ON YILDA DEMOKRASİDE DÜŞEN ÜLKELER

Freedom endeksinde Türkiye 1972'den 2017 yılına kadar, 1980 darbesinde dahi, kısmen özgür ülke statüsünde iken, başkanlık sistemi ile özgür olmayan ülke statüsüne geriledi.

2. The Economist Intelligence Unit (EIU) 2021 Demokrasi Endeksinde ülkeler, sivil haklar ve temel siyasi özgürlükler olarak; "Tam demokrasiler, Kusurlu demokrasiler, Karma rejimler ve Otoriter rejimler" şeklinde 4 gruba ayrılıyor.

2021 raporunda Türkiye karma rejim sınıfına sokulmuş. Karma rejimler; "Düzenli seçim sahtekarlıkları olan ve adil ve özgür demokrasi olmalarını engelleyen uluslardır. Bu uluslar genellikle siyasi muhalefet, bağımsız olmayan yargılar, yaygın yolsuzluk, medyaya uygulanan taciz ve baskı, güçsüz hukukun üstünlüğü ve az gelişmiş siyasi kültür alanlarındaki kusurlu demokrasilere göre daha belirgin hatalar uygulayan hükûmetlere sahiptir." Şeklinde tarif ediliyor.

Türkiye ankete giren 167 ülke arasında karma rejim olarak 103 sırada yer aldı. Türkiye'nin demokrasi notu 10 üstünden; 2006 yılında 5,70 iken, 2021'de 4,35'e geriledi.

3. Almanya Göteborg Üniversitesi "Demokrasinin Çeşitleri Enstitüsü 2021 Libel Demokrasi Endeksi" yayınladı. Bu endekste Türkiye 179 ülke arasında 147 sırada yer aldı.

Aynı endekse göre Türkiye dünyada en fazla otoriter rejime kayan 10 ülkeden birisidir.

Aslına bakarsak, bu endekste İslam ülkeleri arasında tam demokraside olan ülke yoktur. Nüfusu içinde başka dinleri de barındıran Malezya (İslam Nüfusu yüzde 61,3), Arnavutluk (İslam nüfusu yüzde 58,79) ve Endonezya (İslam nüfus yüzde 87,18) kusurlu demokrasi, Türkiye, Tunus ve Pakistan karma rejimle idare ediliyor. Kalan tüm İslam ülkelerinde tam otoriter rejim var.

Laik olmayan İslam ülkelerinde demokrasi imkânsızdır. Çünkü şeriat demokrasiyi reddeder.

Siyasi dürüstlük ve demokratik lider örneği Deniz Baykal'ın toplumun demokraside kaybımıza karşı nasıl kayıtsız kaldığını vurgulamak için sık kullandığı bir anekdot vardı;

"Bir Kurbağayı kaynayan suya atarsanız sıçrar. Fakat soğuk suya konulup yavaşça ısıtıldığında neler olduğunu fark edemeyip yavaşça kaynayarak ölür."

Avrupa, demokrasiyi insan yaşamı için ekmek ve su kadar önemli görüyor ve bunu sık sık ifade ediyor.

Eğer millet olarak aklımızı başımıza almazsak, Türkiye'nin otokrasiye ve hatta teokrasiye gitme riski var. Ekonomik riskler çözülür ve fakat demokrasi biterse bir daha geri gelmez. Çocuklarımız, gelecek nesiller cezasını çeker...

İbrahim Kahveci

Faiz kıyağı sadece şirketlere

Kuru fasulyenin son bir yılda yüzde 140 kazandırdığı ülkemizde TL mevduat faizi son veriye göre yüzde 15,84...

Bir paranın iki büyük işlevi vardır: 1- Mübadele aracı olması 2- Değer biriktirme (tasarruf) aracı olması.

TL, icat edilen KKM ile bu ikinci büyük fonksiyonunu yitiriyor. Artık TL ile tasarruf kazandırmayı bırakın büyük kayıplara yol açıyor. Ve böylece TL'yi ABD dolarına endekslemiş oluyoruz.

Eskiden 'paradan para kazanma' deyimi varken şimdilerde PARADAN PARA KAYBETME devri başladı.

Mesela, devletin bütçesinden faiz ödemesi 2002-2017 yılları arasında 40-60 milyar lira arasında seyrediyordu: BAŞKANLIK GELDİ VE FAİZ GİDERİ UÇTU.

2017 yılında 57 milyar lira olan faiz gideri, 2018 yılında 74 milyar liraya çıktı. Ve artık 2023 yılı: Bütçeden faiz gideri tam 566 milyar lira olacak...

BANKALAR UÇTU...

Faiz gideri denildiğinde akla bankalar geliyor. Geçen yıl ilk 8 ayda 48,5 milyar lira net kar elde bankalar, bu yıl net karlarını ilk sekiz ayda 252,2 milyar liraya yükselttiler.

Bankalar kar ediyor ama aslında sermaye kaybediyorlar. Çünkü kazandıkları paraya rağmen sermayeleri enflasyon karşısında erimeye devam ediyor.

Ama işin başka tarafı var; gelin onu izah edelim:

Bankalar bu yılın ilk 8 ayında 795,2 milyar lira faiz geliri elde ettiler. Geçen yıl bankaların aynı dönem faiz gelirleri 374,8 milyar liraydı. Not: Faiz mi düşmüştü...???

Faiz için islami söylemi her yerde kullanan iktidarın her yeri faize boğduğunu sanırım görebilirsiniz...

Devam edelim:

Bankalar faizi nereden alıyor? 1- Şirketlerden 2- Bireylerden

Ve son rakamlara bakıyoruz: Bankaların bireylerden aldığı ihtiyaç kredi faiz oranı %31,73... Ve şirketlerden alınan ticari kredi faizleri ise %18,29.

Oysa daha üç ay önce ticari kredi faizi %31,26 iken ihtiyaç kredi faizi %32,91 seviyesindeydi. Merkez Bankası yaptığı düzenlemeler ile bankaların yüksek faizle kredi vermesinin önüne geçmeye çalıştı.

Mesela dedi ki; “benim faizimi aşma oranına göre tahvil almak zorundasınız.”

Yani bankalar Merkez Bankası faizini aştıkça tahvil de almak zorunda kalıyor. Bu nedenle mayıs ayında yüzde 27,5 seviyelerinde seyreden 5 yıllık tahvil faizi şimdilerde tek haneden, yani yüzde 9,2’den işlem görüyor.

KREDİDE NAKİT BLOK

Piyasa fiyatı aslında binlerce veya daha fazla bilinmeyen denklemi sağlar. Fiyatlar o kadar çok değişken ile oluşur ki, suni fiyat müdahaleleri bir süre sonra daha büyük sorun olarak karşımıza çıkar.

Bunun son örneğini son haftalarca defalarca yazdığım İNEK-SÜT piyasasında görmekteyiz.

Benzer durum şu anda bankalar ve faiz piyasasında da yaşanmaktadır.

Bankalara yüksek faiz sınırı koyan ve üstünde faize tahvil zorunluluğu ile bir bakıma vergi alan devlet karşımızda...

Bankalar ne yapıyor?

Nakit kredinin faizi düşük ama nakit çekme oranını düşürmüş oluyor. Şöyle düşünün: 100 milyon lira kredi çekiyorsunuz ama siz o kredinin 40 milyon lirasını yine bankada nakit bırakıyorsunuz.

Böylece yüzde 19,0 oranından çekmiş olduğunuz 100 milyon lira kredinin sadece 60 milyon lirasını kullanabildiğinizden aslında sizin gerçek faiz ödemeniz yüzde 30,0’ları de aşmış oluyor.

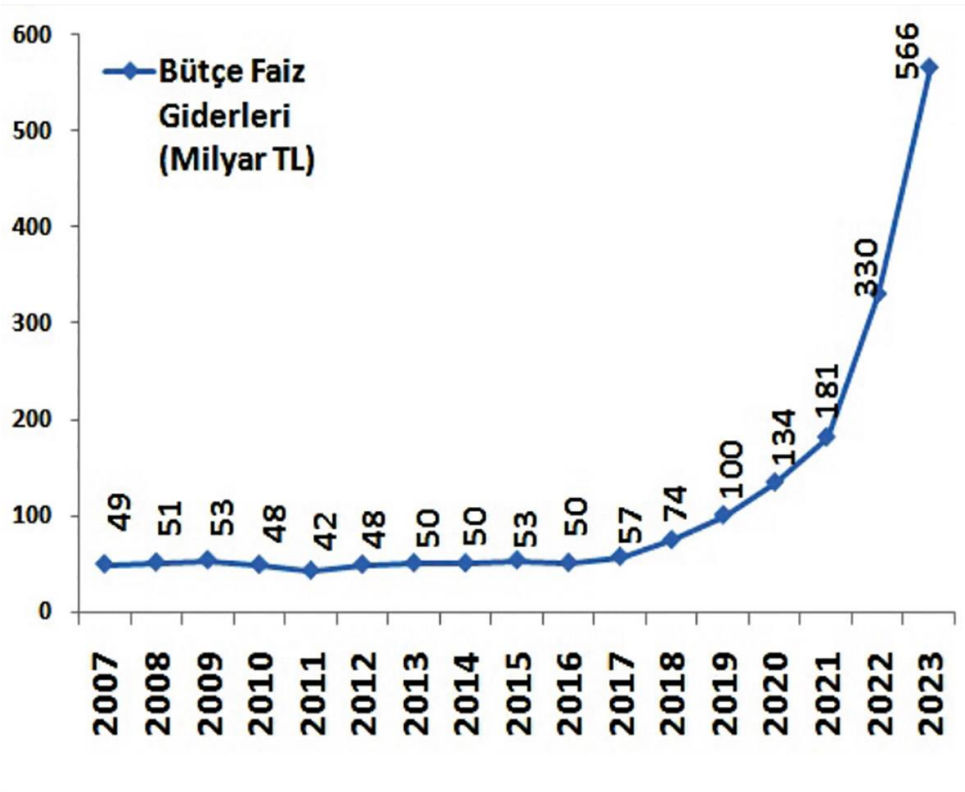
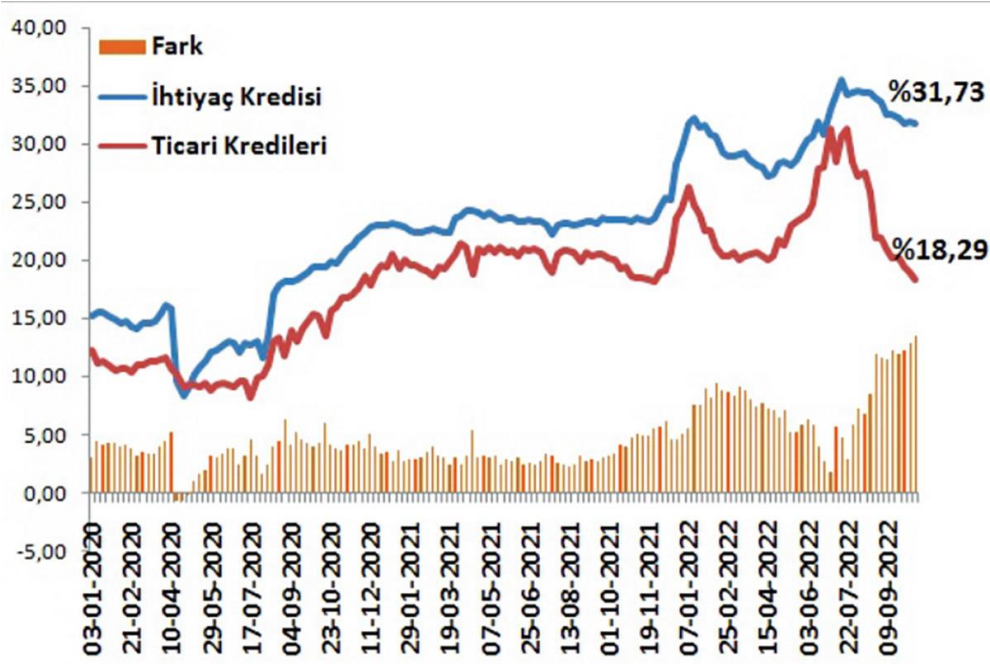
Kâğıt üzerinde 100 milyon çekip yüzde 19,0 faiz yazarken gerçekte yüzde 30,0 üzeri faiz ödemiş oluyorsunuz.

Kısaca şöyle izah edelim: Faiz kâğıt üzerinde düşüyor ama gerçekte düşen bir şey yok... Ve asıl önemli iki nokta:

1- Herkes artık faizci oldu

2-Şirketler korunmaya çalışılırken insanlar korumasız şekilde yüksek faiz ödemeye devam ediyor.

27 Ekim 2022, Perşembe

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Türk Tabipleri Birliği nereye koşuyor?

Dünyaya koronavirüs aşılarını pazarlayan firma, fiyatlarına yüzde 400 zam yaptı. Yani ABD'de bir doz aşı şu anda yaklaşık 120 dolar oldu.

İnsanların aşıdan uzaklaştığı bir dönemde yapılan bu zamma kimse bir anlam veremedi. Gelir kaybını başka yerden mi çıkarmaya çalışıyorlar?..

Bu arada ABD Başkanı **Biden**, 5. doz aşısını kameralar karşısında yaptırdı. Aşı yaptırmadan önce açıklamalarda bulunan **Biden**, "**Tüm Amerikalıları mümkün olan en kısa sürede aşılarını yaptırmaya çağırıyorum**" dedi. Türkiye'de de "**sağlık**"la ilgili bir gelişme yaşandı. PKK/ YPG silahlı terör örgütünün yayın organına kimyasal iftirasıyla ilgili yaptığı açıklamalar nedeniyle Türk Tabipleri Birliği Başkanı **Şebnem Korur Fincancı** hakkında gözaltı kararı verildi.

Bu örgüt pandemi zamanında da "**insanlar eve kapansın, işyerleri dursun**" diye elinden geleni yapmış ve 28 gün kesintisiz sürecek ev hapisleri tavsiye etmişti. Bütün bu söylemlere de doktorlar koro halinde katılmıştı. Şimdi bu kapanmaların zararının, faydasından çok daha fazla olduğu ortaya çıktı. Dahası, TTB denen örgütün, PKK söylemlerini seslendiren bir yapı olduğu anlaşıldı.

Ancak Türkiye düşmanı yapılar sadece Türk Tabipleri Birliği'yle sınırlı değil. Bütün meslek örgütlerinde benzer sorunlar mevcut. Ayrıca sivil toplum örgütlerinin de yeterince şeffaf olduğu söylenemez. Hem meslek örgütlerine hem de sivil toplum örgütlerine kapsamlı bir düzenleme şart.

***

HALİT KIVANÇ UNUTULMAYACAK

Duayen gazeteci ve televizyoncu **Halit Kıvanç**, 97 yaşında hayata veda etti. Maç anlatımlarında, eğlence programlarının canlı yayınında ve radyo-televizyon röportajlarında yıldız olan **Halit Kıvanç**'ın sesi bir jenerasyonun

kulağında çınlamaya devam edecek. Tek kanallı yıllarda evimizin unutulmaz bir misafiriydi. Hep de öyle kalacak. Kendisine rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum.

***

ENERJİ SAVAŞLARI

Fransa ile Almanya arasında çok zor bir zirve başladı. **Merkel** görevden ayrıldığından beri hiçbir konuda anlaşamayan bu iki ülkenin cumhurbaşkanı ve başbakanı Paris'te buluşuyor. En büyük anlaşmazlık konusu da enerji ve enerjiye dönük politikalar. Fransa, Rusya'dan alınacak petrole sınırlama koymak isterken, Almanya bu sınırlamalara karşı ve vatandaşlarını sübvansiyonla desteklemek için 200 milyar euro ayırdı. Fransa, bu sübvansiyonun petrol fiyatlarını daha da yukarı çekeceğini iddia ediyor. Bu doğalgaz nasıl bir madde ise dostları düşman, düşmanları dost yapıyor. Birbirleriyle fiilen savaş halinde olan İsrail ile Lübnan birlikte doğalgaz arama kararı verdiler. Bu gelişmeyle ilgili, Hizbullah'ın kazandığına veya İsrail'in tamamen hâkimiyet sağladığına dair çeşitli yorumlar yapılıyor. Gerçekte ne olacağını da yaşayarak göreceğiz.